

PRON. «a *luk*», oït Cor., 1953 etc. Gentilici: *Lluquers* (*lukés*, *BDLC* VI, 76) i oït a Orient (XI, 16.11), més aviat que *lluquencs*, oït a Söller, 1953.

MENC. ANT. Com a nom antic, anterior ja a la conquesta sarraïna, no és estrany que els moros ja se'l vagin fer seu, anteposant-li llur art. *al*=: *Al-lwq* dos cops en la versió àrabiga del *Rept.* (Busquets, 270, 287), «*Alcheria Alluch*, Bof. 15, *Alch.Alluq* 54 (Quadr. 14, 459). 1284: Ste.Marie de *Luch* (*BSAL* III, 256a). I se'n citen molts en altres dates, des de 1268 i S.XIV (*G.Enc.Cat.*, art. signat G.Munar; i en el *Co.To.Bal.* d'en Mascaró).

Bibliografia massa copiosa per poder-la resumir útilment. Vegeu-ne més, d'obres antigues, en Rafel Busquets, pvre., *Libre de la invenció y miracles de la prodigiosa figura de N.Sra. de Luch*, 1684, cf. *BSAL* II, 12a. Llegenda de la troballa amb la corresponent falòrnia etimològica en *Les Balears* II, 66, de l'Arxiduc Lluís Salvador. Però no val més la suposició de Quadrado d'un mot àrab que significaria 'ribera' (en realitat no *luch* sinó *luğ*, veg. *Aumallutx, Fornalutx*). Certament del ll. LÛCUS 'bosquet o recinte sagrat'.

HOMÒNIMS

2) *Sa Mòla de Lluç*, vèrtex de 620 alt., Masc. 9G4 en el te. de Alaró, a la r. de Bunyola, uns 4 k. ONO. d'Alaró, quasi al trifini amb Santa Maria. Doncs molt lluny del santuari de Lluç i nom independent; ¿seria un altre descendent de LUCUS? ¿hauria estat antigament propietat del santuari insigne?

3) *Mas de Lluç*, molt important i antic, a les muntanyes de Prades, és prop d'Ulldemolins, camí d'Albarca de Prades; havia estat voltat d'un gran bosc, del qual encara es conserven restes (crec que és errònia la forma *mas d'En Lluç* que li dóna la guia Iglésias-Santasusagna, obra plena d'ultra-correccions).

Potser fou un antic alou d'aquest nom i no idèntic al de Prades, el que figura en un doc. de 1155: «alodio de uno homine de *Luch*» com afr. junt amb un te. de *Rubiols*, de Preixana dependent de Verdú, car Preixana és uns 25 k. al Nord d'Ulldemolins però en el S. XII aquella zona, a penes reconquistada, estava molt despoblada, i Rubiols, Santa Fe i Anglesola del mateix doc., són tant o més a prop (Font Rius, *C.d.p.* § 100, 104. f); 1258: Un «Fulchus de *Luco*» era «frater comand. de Corvera» i signa en la c. de p. de l'*Aldea* de Tortosa (Font., o.c. § 303).

4) *La Vall de Lluç*, antic nom de la vall d'Alinyà i Perles a l'Urgellet (Osona, *Guia del Llusanès, Cerdanya* etc., p. 220); també anotat a l'enq. de Cambrils d'Odèn (xxxviii, 158.25). I ja figura el 1518 al *Spill* de Castellbò, fº 240v., mutilat *vall de Lu...*

Fora del domini català uns mun. del dept. Aude: *Luc-sur-Aude*, i *Luc-sur-Orbieu*, documentats com *Luco* des de 889, o respectivament «castrum *Luci*»

des de 1119 (Sabarthès).

Luco, mun. del Baix Aragó, p. jud. Castellote, prop de la nostra frontera. I set NLL *Luco* a Toscana (Pieri, *Top., Top. Arno*, 316).

En el Bearn, *Luc* i *Les Lucs*, apareixen tan repetits i proveïts d'article, amb doc. copiosa des del S. XII i àdhuc abans, que es té la impressió que allí restaria LUCUS com a mot viu. També, en compostos: *Lucgarrier, Lucardon* (P.Raymond, *Di.Top.B.Pyr.*). I és que des del llatí LUCUS «bosque», *luku* havia passat com manlleu al basc (Mitxelena, *Apell.* 16), i també deuria passar a l'aquitànic.

La major part dels compostos balears de *Lluç*, semblen ser formes mossàrabs, arabitzades, del ll. LOCUS 'lloc, llogaret' (*Llucmajor, Lluciferat, Llucalcari* etc., com es detalla en el vol. I, 182, i p.L2188 ss.)

LLUÇÀ

Municipi d'Osona, al Lluçanès, situat entre la riera de Merlès i la de Lluçanès. El municipi s'originà en el castell de Lluçà i l'església de Santa Maria de Lluçà, esmentats ja l'any 905.

DOC. ANT. 905: *Kastro Lucano* (*Dip.Cat.Vic*, p. 49, doc. 52.3); S. XI *Luza* (Arxiu de Solsona, Cor.); 1108: *Luçano* (Carreras Candi, *Misc.Hist.Cat.* II, 447); 1174: Petrum de *Luciano* (Villanueva, *Viaje Literario* VI, 242); 1359: *Lluça* (*CoDoACA* XII, 63).

HOMÒNIMS

Lluçà, poble agre. a Senterada, a 748 m. alt., a l'esquerra del Flamicell.

Lluçà, antic terme del municipi de Talladell (Urgell), agregat actualment al de Tàrrega.

Luzano, lloc desconegut del territori del bisbat de Girona, documentat l'any 1107 (Monsalvatje I, 263).

DERIVATS

Lluçanès, subcomarca de l'Altiplà Central Català que correspon al NO. de la comarca d'Osona i a sectors fronterers del Berguedà (SE.) i de Bages (NE.), derivat de *Lluçà* que, en el S. XIII, era el castell més important d'aquesta subcomarca.

ETIM. Derivat romà en -ANUM del NP LÛCIUS designant un PAGUS o PRAEDIUM d'una persona d'aquest nom: com indica ja Aebischer (*Top.* 104) i com els diversos *Lussan* de les terres occitanes, per als quals veg. Skok 96. J.F.C.

Lluçars, V. Llosses

LLUCENA

Vila valenciana del Nord de la vella comarca d'Al-